

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Ostrava-Poruba, Čs. exilu 669

Čs. exilu 669, 708 41 Ostrava-Poruba

Identifikátor školy: 600 017 648

Termín konání komplexní inspekce: 11. - 14. prosinec 2001

Čj.	146 46/02-11114
Signatura	kn6zv521

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium, Ostrava-Poruba, Čs. exilu 669, bylo zařazeno do sítě škol Rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (MŠMT), čj. 29 202/2000-21 ze dne 30. ledna 2001, s účinností od 1. září 2001. Dnem účinnosti tohoto rozhodnutí došlo ke změně předcházejícího zařazení do sítě škol a byla ukončena platnost Rozhodnutí MŠMT vydaného pod čj. 35 167/99-21 ze dne 21. prosince 1999. Na základě ustanovení § 1 odst. 1 a 2 zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků k majetku České republiky do majetku krajů, ve znění pozdějších předpisů, vydalo MŠMT Rozhodnutí, čj. 14 690/2001-14 ze dne 30. března 2001, o přechodu gymnázia do působnosti Ostravského, od 31. května 2001 Moravskoslezského kraje - viz ustanovení čl. I odst. 4 ústavního zákona č. 176/2001 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Na základě usnesení zastupitelstva kraje č. 29/4 ze dne 21. června 2001 vydala Rada Moravskoslezského kraje dne 29. června 2001 podle § 2 zákona č. 157/2000Sb., Zřizovací listinu školy, ZL/023/2001, s názvem Gymnázium, Ostrava-Poruba, Čs. exilu 669, příspěvková organizace. Z čl. XIII Zřizovací listiny vyplývá, že organizace se zřizuje k datu 1. dubna 2001 na dobu předem neurčenou.

Prioritní činností školy je dle vyjádření ředitelky kromě plnění výchovně vzdělávacího programu respektování osobnosti žáka, vytváření podmínek pro jeho seberealizaci a prostoru pro vyjádření a obhájení vlastního názoru. V koncepčních záměrech školy je též zakotvena spolupráce se základními školami s rozšířenou výukou matematiky, neboť snahou vedení školy je rozšířená výuka matematiky a přírodovědných předmětů alespoň v jedné třídě čtyřletého studia.

Inspekční činnost byla zaměřena na hodnocení kvality vzdělávání ve vybraných předmětech a třídách ve vztahu k hodnocení kvality podmínek vzdělávání. Hodnocení kvality vzdělávání i kvality podmínek vzdělávání vychází z hospitačních poznatků v inspekční činnosti dotčených předmětech, z vyhodnocení podkladové dokumentace a z rozhovoru s ředitelkou školy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání ve vybraných předmětech byla hodnocena z hlediska plánování, přípravy a podmínek výuky, organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Český jazyk a literatura

Byly navštíveny hodiny v prvním, druhém, třetím, pátém a sedmém ročníku víceletého gymnázia a čtvrtém ročníku čtyřletého studia.

V oblasti plánování a přípravy výuky byly plněny základní ukazatele, časová dotace výuky českého jazyka odpovídá schválenému učebnímu plánu, což bylo zjištěno kontrolou třídních knih a rozvrhu hodin.

Ve všech navštívených hodinách byly plněny učební osnovy předmětu český jazyk a literatura pro gymnázia a vedeny vyučujícími odborně i pedagogicky způsobilými ve smyslu závazné právní normy.

Z hlediska subjektivního hodnocení psychohygienických a materiálních podmínek lze

konstatovat, že všechny učebny, ve kterých výuka probíhala, odpovídají hygienickým normám a jsou vhodné pro výuku předmětu. Škola má samostatnou odbornou učebnu českého jazyka a literatury včetně kabinetu.

Vyučující byli schopni organizačně vést výuku, jejich pokyny byly srozumitelné a požadavky přiměřené věku žáků. Během vyučovacího procesu sledovali didaktický cíl, který byl stanoven vždy v úvodní části vyučovacích jednotek. Mluvnické a slohové hodiny byly věnovány učivu z oblasti lexikálně-sémantické, komunikační a slohové výchově, věcnosti a výstižnosti odborného vyjadřování při popisu pracovního postupu, schopnosti formulovat vlastní názory a postoje vyjádřené ve zprávě a oznámení. Hodiny literatury byly mj. věnovány učivu z oblasti satirické tvorby česky psané literatury v první polovině 14. století, tématu první světové války v literární tvorbě J. Haška, literatuře legionářské, posléze pak literatuře vydávané v samizdatu. Vyučovací hodiny měly organizační formu hromadného vyučování s převahou informačně receptivních a reproduktivních metod. Funkčně byly použity učebnice, v jedné hodině didaktická technika. Hodiny nepostrádaly závěr s hodnocením výkonů žáků, k autoevaluaci však vyzváni vesměs nebyli.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala předem stanoveným výukovým cílům, výběr, pořadí a množství informací byl přiměřený a navazoval na předchozí vědomosti žáků.

Probírané učivo se časově shodovalo s předloženými tematickými plány. Nové učivo bylo učiteli interpretováno věcně a odborně správně, příklady funkční, žáci kontrolováni a podle potřeby opravováni.

Při prověřování učiva byli vyučující objektivní, hodnocení mělo pozitivní charakter, analýza chyb byla prováděna bezprostředně po každém ukončení ústního projevu, zkoušení realizováno ústní formou. Z hlavních didaktických zásad byla v navštívených hodinách respektována zásada trvalosti, přiměřenosti a návaznosti.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která byla respektována a akceptována stejně jako respektování osobnosti žáka. Žáci byli vesměs během výuky aktivní, nebáli se vyslovit svůj názor a snažili se uplatnit. Vyučovací čas byl efektivně využit.

Učitelé měli pozitivní vztah k žákům, kázeňské problémy v době inspekční činnosti nebyly zaznamenány.

Poměr výuky literatury, mluvnice a slohu je dán hodinovou dotací obsaženou v tematických plánech, kde je rovněž zohledněna příprava a realizace slohových prací.

Všichni učitelé sledovaného předmětu jsou členy předmětové komise českého jazyka, jež se schází k pravidelným schůzkám. Zápisy mají relevantní výpovědní hodnotu. Spolupráci s vedením školy hodnotí předsedkyně komise jako velmi dobrou. Pedagogům i žákům je k dispozici knihovna, která čítá cca 6 000 svazků odborné literatury, beletrie, učebnic a učebních textů.

Velmi dobře je vybavena literární učebna, kde jsou k dispozici kazety, desky, videokazety tvořené svépomocí, jsou využívány i počítače. Učebnice pro nižší ročníky víceletého gymnázia učitelé hodnotí jako kvalitní, je jich dostatek, tvoří ucelenou řadu a pravidelně se obměňují. Žáci vyšších ročníků a ve čtyřletém studiu si je kupují sami, některé jim zapůjčuje škola.

Škola zřídila fond učebnic pro sociálně potřebné žáky k bezplatnému užívání podle ustanovení § 1 odst. 3 nařízení vlády ČR č. 195/1996 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 15/1994 Sb., o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb.

Učitelé podporují žáky i ve vlastní tvorbě - organizují celoměstskou literární soutěž, olympiádu, recitační soutěže, je vydáván školní časopis, jsou pořádány besedy, zvány význačné osobnosti. Jsou vedeny průběžné i souvislé praxe studentů Ostravské univerzity.

Shrnutím jednotlivých atributů výuky, které jsou součástí celkového hodnocení, je možno konstatovat, že při výuce jazyka českého je oblast plánování, přípravy a psychohygienických podmínek výuky hodnocena jako velmi dobrá, stejně jako oblast materiálních podmínek, organizace, metod a forem výuky, interakce a komunikace včetně motivace a hodnocení.

Výuka jazyka českého a literatury ve sledovaných hodinách je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Cizí jazyky

V průběhu komplexní inspekce bylo navštíveno pět vyučovacích hodin anglického jazyka, dvě hodiny německého jazyka a jedna hodina jazyka francouzského ve většině ročníků víceletého gymnázia.

Škola dotuje výuku cizího jazyka třemi hodinami týdně. Plánování výuky se opírá o používané učebnice. Vazba na osnovy je volnější. Z předložených tematických plánů vyplývá, že většina žáků 1. ročníku víceletého gymnázia v počátečním období po vstupu do školy opakuje učivo 4. a 5. ročníku základní školy. Probírané gramatické učivo a rozsah slovní zásoby jsou rozšiřovány. Především jsou v tomto období vyrovnávány rozdíly mezi žáky různých základních škol, kteří na gymnázium přestoupili. Vyrovnávací období je užitečné a potřebné vzhledem k velkým rozdílům mezi žáky přijatých do 1. ročníku.

V nižších třídách víceletého gymnázia, jež odpovídají 2. stupni základní školy, se objevuje učivo, které bylo dodatkem k vzdělávacímu programu Základní škola z osnov vyřazeno (např. v anglickém jazyce gerundium, trpný rod, verbonominální konstrukce), případně nikdy nebylo do osnov vzdělávacího programu zařazeno (předminulý čas). Ve vyšších ročnících gymnázia respektují tematické plány platné osnovy. Při plánování výuky tedy celkově převažují pozitiva.

Dlouhodobě velmi dobré personální podmínky pro výuku jazyků jsou založeny na soustavném úsilí vedení školy zajistit pro výuku cizích jazyků učitele, kteří v učitelském studiu na vysoké škole ukončili cizí jazyk státní zkouškou. Pouze jediná z vyučujících, absolventka vysokoškolského studia učitelského směru, nemá potřebnou odbornou způsobilost pro výuku ve středním školství. Na kvalitu výuky neměla uvedená skutečnost negativní vliv. Materiální a psychohygienické podmínky pro výuku jsou celkově velmi dobré. Škola většinu výuky cizích jazyků realizuje v samostatné budově v areálu školy. Chybí speciální vybavení (např. sluchátková souprava) a druhá počítačová učebna, v níž by vyučující využili moderní software pro výuku cizích jazyků. Vyučující mají k dispozici kazetové magnetofony. K novým učebnicím anglického jazyka Trio, New Hotline byly pořízeny odpovídající zvukové nahrávky, nahrávky byly pořízeny i k učebnicím němčiny a francouzštiny. Vybavení školy pomůckami a odbornou literaturou pro výuku anglického jazyka je velmi dobré.

V části částí vyučovacích hodin nebyli žáci seznámeni s jejich obsahem. Motivační využití úvodu tedy bylo nezřetelné. Ve vyučovacích hodině se neobjevilo závěrečné shrnutí, žáci nebyli vyzýváni k sebehodnocení. Komunikativní cíle jazykové výuky byly ve většině hospitovaných hodin dostatečně akcentovány. Dialogy (s výjimkou mikrodialogů, kdy učitelka položila jednoduchou otázku a žák na ni jednou větou odpověděl) a delší jazykový projev žáků byly zařazeny jen v části hodin.

Interakce a komunikace odpovídala věku žáků v jednotlivých ročnících. Většina vyučovacích hodin byla vedena v plném rozsahu v cizím jazyce.

V závěrech předchozí inspekce byla úroveň výuky cizích jazyků hodnocena jako velmi dobrá. Škola si dosaženou úroveň udržuje. Výuka anglického jazyka byla hodnocena opětovně jako velmi dobrá.

Občanská výchova a Základy společenských věd

Kontrolou třídních knih a rozvrhu hodin bylo zjištěno, že časová dotace sledovaných předmětů je v souladu se schválenými učebními plány. Členění učiva do jednotlivých ročníků v tematických plánech je v souladu s učebními osnovami. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Ve škole je vyučován volitelný předmět společenskovědní seminář. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání. Plánované cíle jsou v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí.

Výuku daných předmětů ve škole zajišťuje pět vyučujících s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný typ školy. Výuka probíhala v běžných třídách, které byly vybaveny obvyklým žákovským nábytkem. Učební prostředí bylo pro výuku vyhovující, estetická úprava tříd měla rozdílnou úroveň. Škola nemá odbornou učebnu občanské výchovy a základů společenských věd. Standardní audiovizuální techniku mohou vyučující používat, ve sledovaných hodinách použita nebyla. Žákům 1. - 4. ročníku osmiletého studijního cyklu škola zapůjčuje učebnice občanské výchovy pro základní školy vydané nakladatelstvím SPL - Práce (autor Valenta, M.).

Struktura hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům, které byly v souladu s časovými a tematickými plány. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené. Výběr, sled a množství informací byly zpravidla přiměřené věkovým zvláštěnostem. Učitelky vedly vyučování tak, aby žáci obvykle navazovali na probrané učivo. Úvodní část vyučovacích jednotek věnovaly učitelky frontálnímu opakování, hodnocení výsledků krátkých kontrolních prací a kolektivnímu řešení modelových situací uvedených v učebnici, resp. kontrole a hodnocení domácích úkolů a referátů žáků, které byly vypracovány na základě novinových článků. S novým učivem byli žáci seznamováni metodami vysvětlování, rozhovoru, diskuse a přednášky. Učivo o Vánocích (1. ročník osmiletého studia) bylo doplněno četbou krátké pohádky, expozice látky o zrakových klamech (1. ročník čtyřletého studia) byla podpořena fotokopii ukázek zrakových klamů. V části jedné hodiny řešili žáci zadaný úkol ve dvojicích. Při výuce byl vytvořen prostor pro vyjadřování vlastního názoru. Vyučující dovedly vhodně využívat osobní zkušenosti žáků a ve většině hodin navozovat jejich samostatnou aktivitu. Vyučovací čas byl využit efektivně.

Žáci byli ve většině sledovaných hodin vyučujícími motivováni aktualizací učiva, uváděním příkladů navozujících životní zkušenosti žáků, využíváním motivačních výzev a průběžným, zpravidla kladným hodnocením výsledků učení. Opakování mělo návaznost na probírané učivo, otázky vyučujících měly obvykle ucelenou myšlenkovou strukturu a byly především zaměřeny na pochopení vztahů a souvislostí. Zadávané úkoly byly přiměřené. Pouze jedna hodina nepostrádala závěrečné shrnutí nově probíraného učiva, celkové hodnocení, resp. sebehodnocení práce žáků nebylo prováděno. Jednání žáků probíhalo podle dohodnutých pravidel, která žáci znali a akceptovali. Komunikace mezi žáky a učitelkami byla založena na přiměřené důvěře a toleranci. Vyučující respektovaly osobnost žáků. V hodinách byl vytvořen prostor pro diskusi, byla připouštěna různost názorů. Vyučující věnovaly patřičnou pozornost rozvíjení komunikativních dovedností žáků. Myšlenky obsažené v odpovědích žáků byly často rozvíjeny. Verbální a neverbální komunikace učitelky byla na velmi dobré úrovni. Nežádoucí projevy chování žáků nebyly pozorovány. Většina žáků byla aktivní a měla k výuce občanské výchovy a základů společenských věd pozitivní vztah.

Kvalita průběhu vzdělávání ve vyučovacích hodinách občanské výchovy a základů společenských věd byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Týdenní časová dotace matematiky odpovídá schváleným učebním plánům, posílení počtu vyučovacích hodin je provedeno prostřednictvím disponibilních hodin a je v souladu s realizovanými učebními dokumenty. V tematických plánech je učivo členěno do jednotlivých ročníků v souladu s učebními osnovami. Při plánování nedošlo k obsahové duplicitě, je zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky. Pro žáky 7. ročníku s osmiletým studijním cyklem a pro žáky 3. a 4. ročníku s čtyřletým studijním cyklem je ve škole vyučován volitelný předmět seminář z matematiky, který je dotován dvěma hodinami týdně. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd. Perspektivní a bezprostřední příprava pedagogů je v souladu s učebními osnovami. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Výuka matematiky je zajišťována devíti učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný typ školy. Vyučování probíhá v prostorných třídách, které podle subjektivního posouzení odpovídají psychohygienickým zásadám. Většina tříd je vybavena starším žákovským nábytkem, který vždy neodpovídá ergonomickým požadavkům na výšku lavic a židlí vzhledem k vzrůstu některých žáků. Ve škole je zřízena odborná učebna matematiky, která zároveň slouží jako běžná třída. Kabinet matematiky je dostatečně vybaven standardními učebními pomůckami, kalkulátory, dvěma kusy programovatelných kalkulátorů s funkční grafikou, počítačem s vlastní databankou písemných prací. K procvičování některých tematických celků v nižších ročnících osmiletého studijního cyklu je využíváno programové vybavení odborné učebny informatiky a výpočetní techniky. Ve škole jsou k výuce matematiky používány zejména učebnice vydané v nakladatelství Prometheus, které jsou podle potřeby doplňovány sbírkami úloh a dalšími studijními materiály. Žáci a učitelé si mohou zapůjčit další publikace v knihovnách školy.

Struktura hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Učitelé sledovali, na co žáci navazovali a čeho měli v průběhu vyučování dosáhnout. Tomu byly podřízeny výběr, sled a množství informací. Výuka byla organizována formou hromadného vyučování. Ve sledovaných hodinách bylo probíráno učivo z aritmetiky, algebry, goniometrie, kombinatoriky, analytické geometrie a planimetrie. Dominantními vyučovacími metodami byly vysvětlování, rozhovor a individuální nebo hromadné písemné procvičování a řešení úloh a cvičení z učebnic nebo z učitelů připravených materiálů. V některých hodinách vycházelo vysvětlování nového učiva ze vzájemných vztahů mezi jednotlivými tematickými celky. Procvičování v některých hodinách bylo monotónní. Žáci mohli v průběhu výuky vyjadřovat svůj názor, v několika hodinách byli učitelé vyzýváni k dotazům. Učivo bylo v souladu se současným stavem teorie a praxe v dané oblasti. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Většina vyučujících nevěnovala dostatečnou pozornost vstupní motivaci a spokojila se se sdělením cíle vyučovací hodiny. V závislosti na probíraném učivu byly v některých hodinách uváděny vhodné příklady z praxe. Učitelé prověřovali výchozí znalosti zejména frontálním opakováním. V jedné hodině byla provedena analýza výsledků v předešlé hodině vypracované krátké písemné prověrky, ve dvou hodinách byla prověrka vypracována. Chybné výsledky práce žáků učitelé ihned korigovali. Výsledky učení byly průběžně vyhodnocovány. Otázky vyučujících při opakování byly zaměřeny jak na pamětní zvládnutí učiva, tak i na pochopení vztahů a souvislostí a měly charakter zpětné vazby. Vyučující žákům při řešení úkolů zpravidla individuálně pomáhali. Zadávané úkoly byly přiměřené. Průběžné hodnocení práce žáků bylo převážně pozitivní. Některé hodiny nepostrádaly závěrečné shrnutí s celkovým hodnocením výkonů žáků a analýzou nejčastějších chyb.

Spolupráce a komunikace byly ovlivněny zpravidla pozitivními vztahy mezi žáky a pedagogy a mezi žáky navzájem, přiměřenou tolerancí a důvěrou. Dohodnutá pravidla jednání byla známá a

žáky akceptována. Vyučující respektovali osobnost žáků. V některých hodinách nevěnovali učitelé dostatečnou pozornost rozvíjení komunikativních schopností žáků a spokojovali se s jednoslovnými odpověďmi. Verbální a neverbální komunikace pedagogů měla celkově velmi dobrou úroveň. Nežádoucí projevy chování nebyly zaznamenány, většina žáků měla k výuce matematiky pozitivní vztah.

Předmětová komise (matematiky a deskriptivní geometrie) se schází pravidelně pětkrát ročně. Mezi úkoly komise patří zejména tvorba a koordinace tematických plánů, součinnost při přípravě a vyhodnocování přijímacího řízení, organizace soutěží Matematická olympiáda a Matematický klokan. Škola je šest let garantem mezinárodní soutěže Matematický klokan. Městské kolo Matematické olympiády ve třech kategoriích pro soutěžící z několika ostravských středních škol se v minulém školním roce konalo v budově školy. Žáci úspěšně reprezentují školu v městských a krajských kolech výše uvedených soutěží. Žáci nižších ročníků osmiletého studia jsou zapojeni do řešení úloh korespondenční soutěže PIKOMAT. Řešitelé Matematické olympiády se zúčastňují tematických přednášek pořádaných Přírodovědeckou fakultou Ostravské univerzity. Předmětová komise vypracovala vědomostní srovnávací testy, které byly zadány v některých paralelních třídách. K maturitním zkouškám komise zpracovává okruhy tak, aby postihovaly několik matematických tematických celků současně. Vyučující se pravidelně účastní vzdělávacích akcí pořádaných Přírodovědeckou fakultou Ostravské univerzity a jinými instituty.

Na základě zjištěných poznatků byla kvalita průběhu vzdělávání v matematice celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika, seminář a cvičení z fyziky

Během inspekce byly uskutečněny hospitace v hodinách fyziky ve třídách osmiletého i čtyřletého studia. Volitelný předmět seminář a cvičení z fyziky byl hospitován ve třetím ročníku ve skupině složené ze žáků osmiletého i čtyřletého studia. Časová dotace vyučovacích hodin odpovídá schválenému učebnímu plánu, ve třídách zaměřených na přírodovědné předměty je jejich týdenní dotace zvýšena v rámci povolených úprav. V předmětové komisi fyziky byly zpracovány tematické plány učiva pro jednotlivé ročníky, obsah i členění učiva odpovídá platným učebním osnovám. Vyučující v hospitovaných hodinách byli na hodiny připraveni, probírané učivo bylo v souladu s jejich tematickými plány.

Všichni vyučující fyziky jsou odborně i pedagogicky způsobilí pro výuku výše uvedených předmětů. Ve srovnání s výsledky minulé inspekce v únoru 1998 v oblasti materiálně-technických podmínek lze konstatovat zlepšení. Byla vybudována nová laboratoř fyziky a pořízeny další učební pomůcky (např. výukový program EDUCA, elektrotechnická demonstrační souprava EMA aj.). Odborná učebna fyziky však nedoznala zlepšení, nemá vhodný demonstrační stůl a vzhledem k velkému počtu žáků v některých třídách (až 32) jsou její prostory nedostatečné. Všichni žáci měli učebnice, na vyšším stupni byly převážně používány učebnice pro 1. - 4. čtyřletého gymnázia. K dispozici měli žáci i sbírky úloh. Pro získávání dalších informací mohou žáci využívat Internetu, odborných časopisů a fyzikální knihovničky.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Vždy bylo navazováno na předchozí znalosti a dovednosti žáků. V nižších ročnících vyučující rozmanitých metod a vytvářeli žákům dostatečný prostor pro samostatné aktivní učení. Ve vyšších ročnících převládal encyklopedický frontální výklad učiva s průběžným ověřováním jeho pochopení. V některých hodinách byly zařazeny jednoduché demonstrační pokusy. V laboratorních cvičeních dominovala samostatná práce žáků pod vedením učitele. Ne vždy bylo dbáno na psychohygienické podmínky výuky (nedostatečné osvětlení, nevyvětrané učebny). Ve

většině hospitovaných hodin byl vyučovací čas efektivně využit, výjimečně se stalo, že hodina časově nevyšla a nedořešené úlohy byly ukládány za domácí cvičení.

V průběhu výuky bylo využíváno aktualizace učiva a mezipředmětových vztahů. Zvláště v nižších ročnících byly uváděny příklady z praxe a bylo navazováno na životní zkušenosti žáků. Při opakování a prověřování učiva byl kladen důraz na pochopení vztahů a souvislostí mezi jevy, pamětné zvládnutí učiva bylo od žáků vyžadováno automaticky. Motivačně pozitivní jsou školou organizované odborné exkurze a návštěvy odborných pracovišť přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity a Vysoké školy báňské v Ostravě a účast žáků ve fyzikální olympiádě. Během hospitovaných hodin nebyly vědomosti žáků individuálně prověřovány a klasifikovány. V některých případech byly ohodnoceny jen pozitivní odpovědi a reakce žáků.

Při výuce byla vyučujícími respektována osobnost žáka, ne vždy však jim byl dostatečně vytvářen prostor pro řešení problémů a úloh žáky, postupy a odpovědi jim byly v mnoha případech vyučujícími vnucovány. Tolerancí vyučujících k jednoslovným odpovědím a zkratkovitému vyjadřování žáků nebyly dostatečně rozvíjeny jejich komunikativní schopnosti zejména ve vyšších třídách gymnázia. Ve všech hospitovaných hodinách se vyučující snažili pozitivně ovlivňovat psychosociální podmínky výuky a navozovat prostředí důvěry, tolerance a spolupráce. Výsledky výuky nebyly v průběhu inspekce hodnoceny.

Kvalita výuky fyziky je hodnocena jako velmi dobrá.

Informatika a výpočetní technika

Informatika a výpočetní technika se v souladu s učebním plánem (platným od 1. září 1999) vyučuje v minimální dotaci ve 3. ročníku osmiletého studia a v 1. ročníku čtyřletého studia. Protože výuka ve 4. ročníku víceletého studia dobíhá podle učebního plánu platného od 1. září 1996, výuka informatiky a výpočetní techniky v souladu s tímto plánem zde zařazena není. V žádné třídě není využito disponibilních hodin k zařazení tohoto předmětu do jiných ročníků ani k posílení stávajícího minimálního počtu hodin, ačkoliv to učební plány umožňují. Na základě platných osnov mají vyučující zpracované tematické plány, diferencované podle zaměření tříd. Třídy jsou děleny pro výuku na dvě skupiny, což ve srovnání se stavem při minulé inspekci v únoru 1998, kdy třídy byly děleny na čtyři skupiny, snižuje efektivitu vyučovacích hodin.

I při vyšším počtu žáků ve skupinách je pro každého žáka zajištěn vlastní počítač, což je umožněno ale jen na úkor snížení počítačů v druhé učebně výpočetní techniky, která se nyní využívá jen pro mimoškolní činnost žáků a případnou výuku v jiných předmětech. V odborné učebně, ve které výuka informatiky a výpočetní techniky probíhá, je dostatečný počet počítačů, které jsou propojeny do sítě školy a polovina z nich připojena nonstop k internetu prostřednictvím radiového spojení. Druhá polovina počítačů je však již zastaralá (po stránce technické i programové) a neumožňuje plnit vzdělávací cíle předmětu v plném rozsahu.

Výuku zajišťují dvě vyučující, obě splňují dle platné právní normy požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů ve střední škole. Chybějící aprobační kvalifikace u jedné vyučující se však v hospitovaných hodinách neprojevila v kvalitě výuky, vyučující dosáhla většinou jen vlastní přípravou (samostudiem) velmi dobré odborné úrovně. Učebnice informatiky a výpočetní techniky žáci nemají, vyučující jim kopírují potřebné studijní materiály a doporučují odbornou literaturu a časopisy (některé z nich jsou školou odebírány).

V hospitovaných hodinách převládala samostatná práce žáků pod vedením vyučujících. Jako výrazné pozitivum lze hodnotit zařazení praktických dovedností a orientace žáků v síti

Internet, prohlížení a vyhledávání webových stránek a využití e-mailové pošty. V některých hospitovaných hodinách však vzhledem k velkému počtu žáků ve skupině a připojení jen poloviny počítačů k Internetu nebyla výuka plně organizačně zvládnuta, někteří žáci nebyli do výuky zapojeni a hodiny nebyly efektivní. Rovněž zařazování většího počtu odborných referátů žáků do výuky v jedné vyučovací hodině nebylo vždy funkční, referáty nebyly většinou žáků srozumitelné a nebyly vyučující vyhodnoceny.

V průběhu výuky bylo využíváno aktualizace učiva a průběžně byly prověřovány znalosti a dovednosti žáků (např. ústně i formou testů). Při řešení úkolů byla žákům poskytována individuální pomoc, žákům bylo umožněno pracovat vlastním tempem, někdy však na úkor žáků rychlejších nebo žáků s vyšší úrovní znalostí a dovedností. Vzhledem k jednogodinovému zařazení výuky předmětu do rozvrhu hodin nebyla vždy vyučovací jednotka řádně ukončena - učivo nebylo shrnuto a zopakováno, nesplněné úkoly byly převáděny do další vyučovací hodiny.

Komunikace v hospitovaných hodinách byly založena na vzájemné důvěře a dohodnutých pravidlech jednání nežádoucí chování žáků se nevyskytlo, většina žáků měla k výuce pozitivní vztah.

Na základě zjištěných skutečností je kvalita výuky hodnocena jako průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Shrnutím jednotlivých atributů výuky, které jsou součástí celkového hodnocení, je možno konstatovat, že při výuce inspekcí sledovaných předmětů je oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá, rovněž tak lze hodnotit podmínky výchovy, oblast organizace, metod a forem výuky včetně kategorie motivace a hodnocení je hodnocena jako velmi dobrá, neboť při výuce byl aplikován dostatečný počet vyučovacích metod, učivo bylo procvičováno formami ústními i písemnými, žáci byli kontrolováni, opravováni a prokazovali většinou dobré znalosti. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena rovněž jako velmi dobrá s převahou pozitiv, což mj. souvisí, jak v předchozích kapitolách uvedeno, s vcelku pozitivním vztahem žáků k výuce, pohotovostí a kvalitou vyjadřování vyučujících včetně možnosti vyjádření osobního názoru žáků. Pouze hospitovaná výuka Informatiky a výpočetní techniky vykazovala rovnováhu pozitiv a negativ a její kvalita byla hodnocena jako standardní-průměrná.

Celkově je kvalita vzdělávání v sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepční záměry vycházejí z analýzy konkrétních podmínek, koncepce je srozumitelná, přijatá pedagogickým sborem, rodiči i zřizovatelem. Škola pracuje dle příslušných schválených dokumentů. Celoroční plán práce je konkretizován v měsíčních plánech.

Projektování činnosti školy pokládá ředitelka za jednu z nejdůležitějších etap řídicí práce. Je si vědoma, že cílovým stavem střední školy je poskytnout žákům kvalitní a funkční základy všeobecného vzdělání v rozsahu jejich potřeb, možností, předpokladů a individuálních zvláštností. Prioritou sledované školy je mimo oblastí zmíněných v charakteristice jazyková vybavenost žáků, rozvoj aktivit spjatých s výukou cizích jazyků, gramotnost ve výpočetní technice, rozvoj informačních technologií se zaměřením na zkvalitňování výuky, komunikace prostřednictvím internetu, umění racionálně zacházet se získanými informacemi, účast v mezinárodních projektech, soutěžích nebo mezinárodních seminářích a setkáních mládeže. Mezinárodní aktivity školy jsou nasměrovány do Rakouska, Itálie, Francie, Švýcarska a Anglie, kde se jedná o týdenní poznávací pobyty s ubytováním v rodinách a s částečnou návštěvou školní výuky. Výrazné zkvalitnění výuky tělesné výchovy přinese realizace projektu *Rekonstrukce sportovišť v areálu Gymnázia, Čs. exilu 669, Ostrava-Poruba*.

Předložený plán činnosti školy pro školní rok 2001/2002 vytyčuje základní cíle v oblasti výchovně vzdělávací práce školy, plány předmětových komisí, spolupráce s rodiči, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, BOZP a péče o zdravý rozvoj žáka, minimální preventivní program, plán činnosti výchovného poradce, ostatních organizačních záležitostí, oblast personální, včetně ekonomické a materiálně-technické. Při plánování je využíváno reálných a akceptovatelných podnětů a připomínek zaměstnanců školy. Škola je, jak shora uvedeno, příspěvkovou organizací zřízenou Radou Moravskoslezského kraje. Plán pro stávající školní rok je zpracován podrobně, pečlivě a promyšleně.

Plánované termíny jsou sledovány vedením školy, plnění úkolů je projednáváno v metodických orgánech a na poradách se zaměstnanci školy, s konkrétními pracovníky a vyhodnocováno. Účinně funguje zpětná vazba.

Organizování pracovních porad je možno pokládat za optimální z hlediska četnosti, věcnosti i obsahu, písemné výstupy mají relevantní výpovědní hodnotu.

Pedagogické rady jsou organizovány v měsících srpnu, listopadu, lednu, dubnu, květnu pro maturitní ročníky a červnu - celkem 6x ve školním roce.

Pracovní porady jsou svolávány dle potřeby, nejméně však jednou měsíčně, kde jsou zaměstnancům školy předávány některé informace z porad ředitelů škol, z jednání se zřizovatelem, připravovány termínované akce školy, operativně řešeny případné problémy, nedostatky a náměty. Na oficiálních poradách s pedagogickými pracovníky a poté zvláště se správními zaměstnanci jsou projednávány otázky týkající se čerpání rozpočtu mzdových prostředků, nadtarifních složek platu, připomínky vedení školy k plnění úkolů specifikovaných v týdenním plánu. Jsou řešeny i zásadní pedagogické problémy, které vyplynuly v určitém období z chování konkrétních žáků, připomínky výchovné poradkyně, ostatních pedagogických pracovníků i správních zaměstnanců.

V přípravném týdnu jsou pedagogičtí zaměstnanci seznamováni s plánem školy a organizací výuky.

Porady nejužšího pedagogického vedení, tj. ředitelky, zástupkyně, příp. výchovné poradkyně jsou uskutečňovány operativně.

Učební plán a učební osnovy jsou plněny v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem.

Škola realizuje vzdělávací program Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR pod čj. 20 594/99-22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje prvním a pátým ročníkem, Učební plán gymnázia se čtyřletým studijním

cyklem schválený MŠMT ČR pod čj. 20 595/99 22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje prvním ročníkem. Ve čtvrtých a vyšších ročnících gymnázia s osmiletým studijním cyklem je realizován učební plán schválený MŠMT ČR pod čj. 25 048/95-21-23 dne 14. listopadu 1995 s platností od 1. září 1996 a ve čtvrtém ročníku gymnázia se čtyřletým studijním cyklem učební plán schválený MŠMT ČR pod čj. 25 049/95-21-23 dne 14. listopadu 1995 s platností od 1. září 1996.

Ke dni výkonu inspekční činnosti výuka probíhala ve 20 třídách s celkovým počtem 614 žáků. Součástí školy je školní jídelna - výdejna jídel - se stanovenou kapacitou výdeje 450 obědů (průměrně denně 400 strážníků).

Škola ve vzdělávacím programu mimo povinnou výuku danou učebními osnovami dále nabízí nepovinné předměty Pěvecký sbor, Sportovní hry, Latina a Deskriptivní geometrie. Předložený návrh nabídky obsahuje celkem 12 volitelných předmětů

Pro rozvíjení zájmů žáků je zájmová činnost soustředěna v 6 kroužcích, se zaměřením na informační, jazykovou, filmovou a sportovní činnost.

V gymnáziu byl založen před dvěma lety časopis SCARABEUS, který kromě firem sponzoruje Občanské sdružení OKNA působící při gymnáziu. V současné době je tento časopis registrován jako nezávislý studentský měsíčník severomoravských středních škol a gymnázií. V jeho redakční radě jsou frekventanti i ostatních škol. Smíšený pěvecký sbor Oktáva je členem Unie českých pěveckých sborů.

Škola vykazuje celkem 8 žáků se specifickými poruchami učení. Všichni mají zpracovány individuální studijní plány a dle vyjádření ředitelky je navázána úzká spolupráce s jejich rodiči, speciálními pedagogy a psychology z pedagogicko-psychologické poradny, čímž jsou vytvořeny takové podmínky studia, které jim pomáhají překonat diagnostikovaný handicap.

Plánování je systematické, součástí je celková koncepce školy, plány jsou sledovány, analyzovány a hodnoceny, funguje zpětná vazba a realizace odpovídá cílům. Schválené učební plány jsou plněny, nabídka programů a dalších aktivit je dostatečně široká a je v souladu s potřebami žáků a požadavky rodičů - hodnocení této části s převahou pozitiv je velmi dobré.

Organizování

Organizace výchovného a vzdělávacího procesu včetně provozu školy se řídí celoročním programem práce, v němž jsou zakotveny úkoly z oblasti výchovy a vzdělávání, delegovány kompetence na jednotlivé pracovníky školy, organizační schéma vymezuje jednotlivé funkční pozice - úkoly, správcovství sbírek, vedení soutěží v jednotlivých předmětech, organizace školního roku, termíny školních akcí, třídních schůzek, konzultačních dnů, prázdnin. Součástí celoročního plánu jsou i jednotlivé řady a náplně práce, v nichž jsou stanovena pravidla, pokyny, povinnosti i práva zaměstnanců školy, žáků i rodičů. Patří sem též plán práce výchovného poradce a metodika prevence sociálně patologických jevů.

Organizační řád školy rozpracován do jednotlivých kapitol, je srozumitelný, průběžně doplňován o nové poznatky, vždy prodiskutován a následně schvalován pedagogickými zaměstnanci školy v rámci jednání pedagogické rady. Samostatně vydaný vnitřní předpis Práva a povinnosti žáků, který deklaruje jejich práva a povinnosti s důrazem na respektování osobnosti žáka a dodržování článků Úmluvy o právech dítěte, je vyvěšen ve společných prostorách školní budovy.

Informační systém školy je dle názoru ředitelky účinný, existují v něm zpětné vazby, je zabezpečován týdenními plány, které stanovují úkoly, činnost a metodiku jejich zabezpečení a

jež mají informativní hodnotu sdělení zaměstnancům.

Pracovníci školy i zaměstnanci mají přístup k potřebným informacím. Na poradách na všech úrovních ředitelka po konzultaci s poradním týmem v předemtné věci ukládá aktuální nebo mimořádné úkoly se stanovením termínů pro jejich realizaci. Veškeré potřebné informace se dovídají pracovníci školy prostřednictvím nástěnky ve sborovně, na poradách či ústně. Žákům slouží k předávání informací nástěnka školy, vitríny, školní rozhlas, internet, nástěnka výchovného poradce a protidrogového preventisty. Další informace jim předávají třídní učitelé a ostatní pracovníci. Předávání informací je rychlé a úplné.

Výchovná poradkyně zajišťuje informační servis pro žáky i rodiče.

Ve škole byl ustanoven školní metodik prevence sociálně patologických jevů (dále jen metodik), který byl a je průběžně proškolen pověřenými odbornými pracovníky Pedagogicko-psychologické poradny Ostrava-Poruba. Metodik spolupracuje dále s Policií ČR a s občanským sdružením RENARKORN, zúčastnil se celostátní akce Učitelé proti drogám. Až na výjimky hodnotí metodik spolupráci s rodiči jako velmi dobrou. Škola je vybavena základní odbornou literaturou, publikace o šikaně a jejím řešení v době inspekce postrádala. Pro žáky nižších ročníků ve spolupráci se sdružením RENARKORN připravuje metodik absolvování kursů psychologického sebezpознаvacího programu. Ve spolupráci s výchovnou poradkyní, třídním učitelem a vedením školy řeší nežádoucí projevy chování žáků. Metodik se podílí na tvorbě plánu školy v části týkající se prevence a minimálního preventivního programu. Metodik je ve své činnosti vedením školy podporován. Zpracován je protidrogový program pro školní rok 1999 až 2003.

Důvěrné informace o žácích a zaměstnancích ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jsou řádně zabezpečeny před zneužitím.

Informace o žácích jsou zákonným zástupcům poskytovány 4x ročně na třídních schůzkách, v akutních případech písemně, telefonicky nebo při osobním jednání a informačními zápisy v žákovských knížkách u žáků, kteří plní povinnou školní docházku, čímž je dán základní kontakt v interakci škola - rodina. Náměty a připomínky rodičů jsou dle povahy věci a možností školy akceptovány.

Škola je předplatitelem 21 titulů časopisů se školskou tematikou a odborných periodik.

Organizace výuky je v souladu s ustanovením § 14 vyhlášky č. 354/1991 Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů.

Z důvodu většího zapojení žáků do chodu školy a s úmyslem dát jim možnost podílet se na tvorbě a organizaci sportovních, společenských a kulturních akcí byl ustanoven Studentský senát.

Racionální podněty a připomínky pracovníků školy jsou využívány.

Povinná dokumentace školy podle ustanovení § 38a odst. 1 zákona 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je řádně vedena. Rovněž je zajišťována její archivace a spravování podle zákonných lhůt pro skartaci dle Věstníku MŠK ČSR, sešit 6 - 7 ze dne 20. července 1986.

Výroční zpráva o činnosti školy ve šk. r. 2000/2001, jak vyplývá z ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, byla zaslána Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje a obsahovala náležitosti podle § 17e odst. 2 téže právní normy.

Ze závěrů výroční zprávy vychází ředitelka při dalším plánování činnosti školy.

Prezentace školy na veřejnosti: Jak již výše uvedeno, žáci vydávají Ministerstvem vnitra

registrovaný časopis Scarabeus a jeho literární přílohu Almanach, spolupracují s redaktory MF Dnes, zvolení zástupci žáků jsou členy studentského zastupitelstva v Ostravě-Porubě. Jako občanské sdružení pořádá veřejná vystoupení a pořady pro základní školy shora zmíněný smíšený pěvecký sbor Oktáva. Mezinárodní aktivity jsou též uvedeny v předchozí kapitole.

Předložená rozhodnutí vydávaná ředitelkou je možno hodnotit jako jednoznačná, konkrétní a adresná.

Spolupráce školy s orgány státní správy a územní samosprávy jsou ředitelkou hodnoceny jako dobré.

Organizační struktura školy je dobře a funkčně stanovena. Informační systém je založen na daných pravidlech, předávání informací je doloženo, informace jsou přístupné, je zpracován program interakce školy a rodičů, výchovná poradkyně dle informace ředitelky pracuje kvalitně, informovanost pracovníků školy, rodičů i veřejnosti je na velmi dobré úrovni - sledovanou oblast je možno hodnotit jako velmi dobrou.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy uplatňuje demokratický styl řízení s participací spolupracovníků, svou funkci chápe jako koncepční, regulatorní a korekční, neboť je přesvědčena, že tento styl vede k angažovanosti a identifikaci podřízených zaměstnanců se školou, podněcuje tvůrčí přístupy a vede k vysoké efektivitě práce.

Jak již shora uvedeno, z předložené dokumentace je zřejmé adresné delegování kompetencí a souvisejících povinností na jednotlivé pracovníky.

Operativní řízení je možno hodnotit jako funkční, pružné a účinné, jsou dány podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků.

Z předloženého personálního přehledu vyplývá, že z 47 pedagogických zaměstnanců, včetně ředitelky školy a její zástupkyně, jich čtyřicet šest splňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti dle ustanovení § 2 odst. 4 vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Správu a provoz školy zajišťuje 14 nepedagogických pracovníků.

Učitelé se podle potřeby zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných jednak školskou servisní organizací Pedagogické centrum Ostrava, jednak dalšími vzdělávacími agenturami a instituty. Nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou však limitovány účelově vázanými finančními částkami. Ve škole jsou též pedagogičtí zaměstnanci, kteří studují odborné časopisy a publikace zakoupené z vlastních prostředků.

Začínajícím učitelům je zajištěna případná pomoc ředitelkou školy jmenovitě určených uvádějících učitelů.

Vedení školy vytváří podmínky pro stabilizaci pedagogického personálu, osobní iniciativa ve věci profesního růstu zaměstnanců je podporována, pedagogická i další činnost pracovníků je mj. ohodnocena i osobními příplatky, jež jsou modifikovány vždy na začátku školního roku. V době výkonu inspekční činnosti byly osobní příplatky stanoveny v rozpětí Kč 800,- až 6 000,- měsíčně mimo vedení. Odměny jsou poskytovány dvakrát během kalendářního roku, zpravidla v měsících září a prosinci.

Kritéria hodnocení jsou zaměstnancům známa a jimi respektována.

Od autoevaluace ředitelka očekává, že poskytne učitelům důležitou zpětnou vazbu o aktuálním stavu, úrovni a kvalitě poskytovaného vzdělání a o podmínkách, ve kterých se tento vzdělávací proces realizuje. Je sledována úspěšnost absolventů v přijímacím řízení ke studiu na vysokých

školách, plnění dílčích plánů a celková práce školy, čímž škola získává zpětnou vazbu o míře úspěšnosti svého vzdělávacího úsilí.

Z předloženého přehledu o umístění absolventů školy je zřejmé, že ve šk.r. 2001/2002 jich 107 studuje na vysokých školách.

Řízení školy je funkčně strukturováno, kompetence a poradní orgány jsou stanoveny a realizovány. Personální struktura školy maximálně využívá odbornou a pedagogickou způsobilost, metodické a poradní orgány jsou funkční a činné, vše je doloženo dobrými výsledky - celkové hodnocení je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy má vytvořen systém kontroly, výsledky kontrol jsou analyzovány a využívány v další práci.

Je zpracován neveřejný plán hospitací a kontrolní činnosti nejužšího vedení školy.

Z rámcového hospitačního plánu vyplývá, že počet hospitací je závislý na zjištěných skutečnostech. Předpokládané počty jsou stanoveny následovně - ředitelka školy si stanovila hranici 20 hodin za školní rok, zástupkyně stejný počet.

Předložený Záznam o hospitaci obsahuje kapitolu vlastní pozorování, hodnocení navštívené hodiny s příslušným doporučením vyučujícímu a konkretizací pozitiv včetně využití didaktické techniky během sledované vyučovací jednotky a vyjádření učitele k závěrům hospitujícího.

Předsedové jednotlivých předmětových komisí garantují úroveň výuky příslušných vyučovacích předmětů.

Dle zkušeností a poznatků ředitelky školy je hodnocení žáků pozitivně motivující informací o vlastních schopnostech a vede k rozvoji jejich osobnosti. Klasifikace a hodnocení se řídí právně závaznými předpisy.

Ke zpětné vazbě škola využívá evaluačních nástrojů, jimiž jsou mj. i prověrky z českého jazyka a matematiky v rámci srovnávacích testů žáků v paralelních třídách.

Hospodářská kontrola je dána pravidelnými ekonomickými rozbory, roční účetní závěrkou a pravidelnými inventurami podle závazných norem platných v oblasti účetnictví. Dokumentaci o hospodaření vede administrativní pracovnice - účetní školy, kontrolu provádí ředitelka. Výsledky kontrol jsou vyhodnocovány, odstranění případných nedostatků je sledováno v následné kontrole. Výsledky jsou pak projednávány s příslušnými pracovníky.

Systém a plán kontrol je stanoven, taktéž kompetence kontrolní činnosti, kontroly vycházejí z analýz, opatření jsou sledována a vyhodnocována, kritéria hodnocení a hodnotící nástroje zpracovány. Pracovníci znají kritéria hodnocení, ta jsou využita k motivaci i pravidelné kontrole jejich úspěšnosti - hodnocení s převahou pozitiv je velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řízení školy ve sledovaných oblastech probíhá podle zásad současného školského managementu. Ředitelka školy plní úkoly jak v oblasti výchovné a vzdělávací, tak i

personální a ekonomické. Vytváří a udržuje vhodné klima, efektivní komunikaci a motivuje pedagogické pracovníky i ostatní zaměstnance. Byl zaveden funkční systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ředitelka má systematický a komplexní přístup k práci se zaměstnanci s využitím jejich potenciálu. Je si vědoma i následné priority své činnosti, tj. mimo odpovědnosti za kvalitu výchovně vzdělávací práce jí vedené školy vyplývají pro ni i povinnosti statutárního orgánu vůči podřízeným zaměstnancům a vnější prezentaci školy. Základní prioritní činnosti jsou funkční, pravidla jsou stanovena, známa a plněna.

Celkové hodnocení všech sledovaných ukazatelů v oblasti podmínek vzdělávání je možno klasifikovat jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Závazné ukazatele rozpočtu neinvestičních výdajů určené Školským úřadem Ostrava byly dodrženy. V roce 2000 hospodářský výsledek organizace skončil ztrátou. Záporný hospodářský výsledek organizace vznikl nepokrytím odpisů ze státního rozpočtu v plné výši. Z výkazu zisku a ztrát Úč PO 4-02 za rok 2000 vyplývá, že podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových neinvestičních nákladech činil 95,22 %. Výdaje byly prováděny v souladu s rozpočtem za kontrolované období.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Organizace v roce 2000 dodržela závazné ukazatele mzdové regulace, tj. limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci (nedočerpané OPPP byly odvedeny zpět do státního rozpočtu).

Stav účtu 521-Mzdové náklady k 31. prosinci 2000 souhlasil s výkazem P 1-04.

Způsob stanovení osobních příplatků a odměn byl v souladu s platnou legislativou pro rok 2000. Čerpání nenárokových složek platu bylo v této škole rozděleno mezi osobní příplatky a odměny v poměru 81 % a 19 %. Příplatky za vedení, zvláštní příplatky a další plat byly vyplaceny v souladu s obecně závaznými předpisy.

Lyžařský výcvikový kurs pořádaný v roce 2000 byl personálně zajištěn zaměstnanci, se kterými byly uzavřeny dohody o provedení práce v souladu se zákoníkem práce.

Kontrolou čerpání mzdových prostředků nebylo v této oblasti zjištěno neefektivní čerpání.

Kontrolou tvorby a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) v roce 2000 bylo zjištěno, že finanční prostředky jsou uloženy na samostatném bankovním účtu u peněžního ústavu. Zásady pro použití fondu jsou zpracovány v části VI. Kolektivní smlouvy uzavřené dne 20. ledna 2000 mezi gymnáziem, zastoupeným ředitelkou a ZO ČMOS PŠ zastoupenou předsedkyní ZO. Tato kolektivní smlouva byla uzavřena na období od 1. února 2000 do 31. ledna 2001. Rozpočet FKSP je zpracován samostatně. Rozpočet a zásady roku 2000 byly zpracovány v souladu s obecně platnými předpisy. Organizace provedla za rok 2000 tvorbu fondu ve správné výši. Rozdíl mezi účtem 912 – Fond kulturních a sociálních potřeb a účtem 243 – Běžný účet FKSP byl zdůvodněn v průběhu kontroly a založen k inventarizaci ke dni 31. prosinci 2000.

Byla provedena kontrola účetních dokladů týkajících se tvorby a čerpání FKSP po stránce věcné správnosti i náležitosti účetních dokladů. Kontrolou účetních dokladů bylo zjištěno, že příspěvek z FKSP na rekreaci nebyl v jednom případě poskytnut v souladu s platnou legislativou. K nápravě došlo v průběhu kontroly.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

V roce 2000 organizace použila příspěvek ONIV na zajištění provozu školy.

Byla provedena kontrola účetních dokladů z hlediska přípustnosti výdajů a časové správnosti, dokladování prvotními doklady. Touto kontrolou bylo zjištěno, že účetní doklady neobsahovaly vždy všechny náležitosti dle platných předpisů. Zjištěné nedostatky byly odstraněny v průběhu kontroly.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy v roce 2000, obsahovala všechny požadované náležitosti včetně zdůvodněného hospodářského výsledku. Přílohou výroční zprávy byly kopie účetních výkazů zpracovaných k 31. prosinci 2000. Výroční zpráva je zpracována v souladu s platnými právními předpisy.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Škola v kontrovaném období zaúčtovala všechny účetní případy za kontrované tématické okruhy a sledované období. Kontrolou účetních dokladů nebylo zjištěno neefektivní využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Funkci výchovného poradce vykonává zkušená učitelka s dlouholetou pedagogickou praxí, která má vysokoškolské vzdělání v oboru pedagogiky. Není absolventkou příslušného kvalifikačního studia ve smyslu platné právní normy.

Celoroční plán výchovného poradenství vychází z podmínek a potřeb školy. Z dokumentace vyplývá, že působení výchovného poradce je funkční ve všech oblastech vymezených platnými předpisy. Plán činnosti potvrzuje orientaci v dané problematice a zodpovědný přístup k plnění úkolů.

Výchovná poradkyně vykonává zejména následující činnosti:

- sleduje a podílí se na řešení vzdělávacích a výchovných problémů žáků
- sleduje a poskytuje odbornou pomoc talentovaným žákům
- informuje žáky a rodiče o dalším studiu na vysokých školách a dalších formách přípravy na budoucí povolání
- kontroluje a eviduje přihlášky žáků k dalšímu studiu, vede záznamy o přijatých žácích a informuje o tom vedení školy

- provádí konzultace a je nápomocná při řešení osobních a rodinných problémů žáků v součinnosti s odbornými pracovníky Pedagogicko-psychologické poradny Ostrava-Poruba (dále jen PPP)
- eviduje a podílí se na tvorbě individuálních učebních plánů integrovaných žáků, u nichž byly diagnostikovány PPP specifické poruchy učení a chování (v letošním školním roce se jedná o osm žáků)
- sleduje a řeší adaptační obtíže nově přijatých žáků.

S aktuálními tématy výchovná poradkyně seznamuje žáky prostřednictvím nástěnky, třídních učitelů, žákovského senátu nebo v konzultačních hodinách. Zákonní zástupci žáků jsou informováni prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách, v případě potřeby telefonicky nebo poštou. Z jednání je pořizován zápis.

Výchovná poradkyně školy vede a soustavně buduje kabinet výchovného poradenství. Spolupracuje s vedením školy a s třídními učiteli, pravidelně informuje o činnosti na pedagogických radách.

Své poznatky a zkušenosti z výkonu funkce doplňuje výchovná poradkyně dalším sebevzděláváním v oblastech psychologie a pedagogiky a platné školské legislativy. Účastní se vzdělávacích akcí, které pořádá především PPP.

Služby poradenského charakteru v rámci školy a celý systém výchovného poradenství je na velmi dobré úrovni.

KONTROLA BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI (BOZP) A KONTROLA STAVU PROTIPOŽÁRNÍ OCHRANY (PO)

Personální zajištění úkolů BOZP a PO je dostatečné. Systém školení je vyhovující, je nutné doplnit osnovu školení o nejnovější předpisy, týkající se BOZP, zpracovat nový tematický plán a časový rozvrh školení o PO a zajistit proškolení zdravotníka(ů) a požární hlídky, oddělit vstupní a periodické školení. Školní a pracovní úrazy je nutno vést odděleně (školní za školní rok, pracovní za kalendářní rok), záznamy o školních úrazech a záznamy o pracovních úrazech nebyly předloženy. Je nutno se vypořádat s problematikou zdolávání mimořádných událostí. Dále je nutno důsledněji vyplňovat objednávky lékařského výkonu a karty za svěřené předměty. Revize jsou na škole prováděny. Není však dokládáno odstraňování závad z revizí (hromosvody, výtahy, tělocvičné nářadí, ohřívače vody a elektrický zabezpečovací systém). Celou oblast požární ochrany je nutno ve spolupráci s osobou odborně způsobilou přehodnotit v souladu s platnou legislativou a znovu stanovit seznam nutné dokumentace o PO a kontrolní systém v oblasti PO. Doporučuji postupný nákup nášlapných hygienických košů s víkem na WC dívek, postupnou výměnu lavic a židlí, opravu linoletí (výměnu), doplnění regulačních koleček na topeních, zabezpečení žebříků proti převržení, označení nástupního a výstupního schodu v galerii a připevnění PHP před vstupem do galerie, uskutečnit doporučenou generální opravu výtahu a dořešit systém zalévání květin na chodbách školy (v době kontroly byly v důsledku nesprávného zalévání květin na chodbách louže vody).

Stav BOZP a PO hodnotím na této škole jako průměrný.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR, čj. 29 202/2000-21 ze dne 30. ledna 2001, o změně zařazení do sítě škol s účinností od 1. září 2001

- Moravskoslezský kraj - Zřizovací listina vydaná Radou Moravskoslezského kraje dne 29. června 2001, která na základě usnesení zastupitelstva kraje č. 29/4 ze dne 21. června 2001 zřídila organizaci s názvem Gymnázium, Čs. exilu 669, Ostrava-Poruba, příspěvková organizace
- Plán kontrolní činnosti
- Rozpis dozorů
- Personální dokumentace
- Realizované učební plány gymnázia
- Úvazky učitelů
- Rozvrh žáků školy
- Řád školy
- Organizační schéma školy
- Organizační řád upravující strukturu, řízení, formy a metody práce, práva a povinnosti pracovníků, kompetence odpovědných zaměstnanců
- Program prevence sociálně patologických jevů
- Minimální preventivní program na období 1999-2003
- Přehled používaných učebnic
- Třídní knihy a třídní výkazy
- Protokoly o komisionálních zkouškách
- Výroční zpráva školy za šk. r. 2000/2001
- Individuální výukové plány integrovaných žáků ve šk. r. 2001/2002
- Plán práce výchovného poradce
- Celoroční plán práce + DVPP
- Kniha úrazů
- Kniha návštěv
- Peněžní deník za rok 2000
- Osobní karty na svěřené předměty
- Účetní doklady
- Inventarizace majetku pořízeného z prostředků FKSP k 31. prosinci 2000
- Závazný ukazatel na rok 2000 stanovený Školským úřadem Ostrava
- Rozvaha rozpočtových a příspěvkových organizací Úč ROPO 3 – 02 za rok 2000
- Výkaz zisku a ztrát příspěvkových organizací Úč ROPO 4 – 02 za rok 2000
- Hlavní účetní kniha za rok 2000
- Účetní doklady
- Výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích P1-04 za rok 2000
- Rekapitulace mezd za rok 2000
- Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000
- Kolektivní smlouva na rok 2000
- Inventarizace ke dni 31. prosince 2000

- Zápis z inspekce ze dne 14. prosince 2001
- Tematický plán a časový rozvrh školení o PO z 29. srpna 2000
- Požární poplachové směrnice z 3. září 2001
- Požární evakuační plán z 4. září 2001
- Zápis z kontroly stavu požární ochrany z 1. března 1995
- Posouzení požárního nebezpečí ze září 1999 (schváleno 4. listopadu 1999 Ing. Zdeňkem Nytrou, městským požárním radou)
- Rozmístění PHP (bez uvedení data)
- Seznam požárně nebezpečných pracovišť z 1. ledna 1997
- Faktura č. 232/2001 za servis a opravy hasicích přístrojů z 31. srpna 2001
- Záznam o kontrole, opravě a doplnění hasicích přístrojů (číslo protokolu 0440/2001)
- Faktura č. 10/2/2001 za revize požárních vodovodů a jejich příslušenství
- Tematický plán a časový rozvrh školení o PO z 29. srpna 2000
- Časový harmonogram školení o PO (bez uvedeného data)
- Záznam ze školení o PO žáků a zaměstnanců školy z 5. září 2001
- Záznam ze školení o PO zaměstnanců školy z 8. ledna 2001
- Záznamy ze školení o PO žáků 1.tříd (A,B,C,D) z 6. - 7. září 2001
- Náplň práce pracovníka pro agendu PO na Gymnáziu O.-Poruba, Čs. Exilu 669 (bez data)
- Požární kniha
- Výchozí revize elektrického zařízení malé budovy po rekonstrukci z 11. - 15. března 1999
- Zpráva o revizi elektrického zařízení hlavní budovy (3 poschodí po rekonstrukci) z 15. –20. ledna 1999
- Zpráva o revizi elektrického zařízení hlavní budovy – tělocvičny 2 z 15. – 16. prosince 1997
- Zprávy o revizi hromosvodů z 26. září 2000 (domeček) a z 27. září 2000 (hlavní budova)
- Periodická revize elektrického ručního nářadí a elektrických spotřebičů s pohyblivým přívodem z října 2001
- Protokol o technickém stavu tělovýchovného nářadí a zařízení z 17. září 2001
- Zápis o zkoušce plynového zařízení a odstranění závad z provozní revize z 27. listopadu 2001
- Zpráva o revizi plynových zařízení z 19. června 2001
- Záписy o kontrole plynových zařízení z 19. června 2001 a z 11. května 2000
- Zpráva z února 2001 o kontrole požárního vodovodu
- Faktura č. 10/2/2001 z 14. února 2001 za odbornou revizi požárních vodovodů a jejich příslušenství dle ČSN 73 0873
- Provozní revize ohřívačů vody ústředního topení, TUV a EXN z 2. března 2000
- Zpráva o revizi elektrického zabezpečovacího systému z 15. prosince 1995 – 15. ledna 1996
- Statistický výkaz o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních za školní rok 1999/2000 a za školní rok 2000/2001
- Sdělení výše náhrady škody za školní a za pracovní úrazy za rok 2001
- Prověrka BOZP a PO 2000 (prosinec 2000)
- Záznam o školení zaměstnanců o BOZP z 3. září 2001

- Osnova periodického školení zaměstnanců v oblasti BOZP z 31. srpna 2001
- Příkaz ředitele k dodržování prací a pracovišť, které jsou zakázány všem ženám, těhotným ženám a mladistvým z 29. srpna 1998
- Traumatologický plán z 3. září 2001
- Smlouva o závodní zdravotní péči
- Směrnice pro poskytování OOPP z 30. srpna 1998
- Posouzení rizik, rizikových situací a událostí z 30. listopadu 2001
- Rozhodnutí ředitele školy o jmenování zaměstnanců členy odborné komise za koordinaci činností spojených s vyhodnocováním rizik, rizikových situací a událostí z 28. srpna 2000
- Jmenování do funkce bezpečnostního technika školy (2. ledna 1997), jmenovací dekret do funkce požárního preventisty (31. ledna 1997), jmenování čtyř členů požárních hlídek
- Osvědčení o absolvování školení BOZP a PO pro referenta PO, tři členy požárních hlídek, bezpečnostního technika, ředitelku školy, dvou zástupkyň ředitelky školy, osvědčení pro práci učitele všech druhů škol na elektrické zařízení do 1000V AC, 1500 v DC ve školních laboratořích (z 10. listopadu 1999 – pět zaměstnanců školy, z 22. října 2001 – jeden zaměstnanec školy)
- Inspekční záznam z hygienických šetření z 9. června 1999
- Kniha odborných prohlídek výtahu a záznamy o provádění provozních prohlídek
- Objednávky lékařského výkonu, karty svěřených předmětů

ZÁVĚR

Škola plní deklarovaný vzdělávací program. Kvalita vzdělávání podle schválených učebních plánů a osnov ve vybraných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá a rovněž podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu do 1. ledna 2001 prostřednictvím Školského úřadu Ostrava jsou dle zprávy kontrolního oddělení ČŠI Moravskoslezského inspektorátu Ostrava využívány efektivně, v souladu s účelem, na který byly poskytnuty a v souladu s platnou legislativou roku 2000 a umožňují plnění vzdělávacího programu školy.

Zásadní pozitiva

- kvalitní výchovně vzdělávací proces v hospitovaných předmětech
- velmi dobré výsledky výchovně vzdělávací činnosti, promyšlená organizace práce
- vysoké procento přijatých žáků na vysoké školy
- značný rozsah školních i mimoškolních aktivit žáků školy
- pozitivní vztahy mezi učiteli a žáky, dobrá pracovní atmosféra
- zapojení žáků i zaměstnanců do akcí, kterými se škola prezentuje na veřejnosti
- kvalitně fungující péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování
- převážně kladné hodnocení činnosti školy rodiči a zletilými žáky
- koncepční přístup vedení školy ke zlepšování materiálně technických podmínek.

Zásadní negativa

- nezjištěna

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Mareš	.....
Členové týmu	PhDr. Lubomír Kratochvíl	.....
	Mgr. Jiří Slavičinský	.....
	Mgr. Vladislav Vančura	.....
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Šárka Baarová	.....
	Jaroslava Sivková	.....
	Hana Strachotová	.....

V Ostravě dne 7. ledna 2002

Přílohy

- vyhodnocení dotazníků pro rodiče

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. ledna 2002

Razítko

Ředitelka školy

Mgr. Jaroslava Fischerová

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy : Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	29. leden 2002	146 166/02-00889
Zřizovatel : Moravskoslezský kraj - Krajský úřad, k rukám PhDr. Jaroslavy Wenigerové, zástupkyně hejtmana, 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	29. leden 2002	146 167/02-00889
Rada školy		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
15. leden 2002	předány osobně	Připomínky byly podány